

Czerwona kartka dla Sprężyny

(fragment powieści)

Autor: Jacek Podsiadło

Rozdział pierwszy

Wszystko rozstrzygnęło się w siedemdziesiątej trzeciej minucie meczu. Boczny obrońca wrzucił piłkę z autu jeszcze na własnej połowie. Messi przyjął ją i podał po ziemi Robinho, precyzyjnie, do nogi. Do Robinho od razu doskoczyło dwóch przeciwników, zatem ten, nie czekając, mocnym przerzutem przeniósł grę na prawe skrzydło, do Ronaldo. Ronaldo rozejrzał się i nie widząc żadnego z partnerów, z piłką u nogi popędził do przodu. Drogę zagroził mu Ronaldo, więc Ronaldo w pełnym biegu wykonał ten efektowny zwód z obrotem na piłce wokół własnej osi, ale nóżki dziwnie mu się przy tym zaplątały, stracił równowagę jakby wpadł we wnyki zastawione na środku boiska i runął na ziemię. Jeszcze zanim przewrócił się do końca, spojrzał na sędziego i rozpaczliwie zawył: „Faaaul!”, to samo krzyknął, wyrzucając w bok ręce, jego kolega z ataku, ale arbiter pokazał tylko, żeby grać dalej, więc Ronaldo, ale nie ten, tylko ten, który przejął piłkę, rozpoczął kontratak swojego zespołu. Długim krosem na dobieg uruchomił środkowego napastnika, a ten z dziecinną łatwością wyprzedził obu stoperów i znalazł się w sytuacji sam na sam z bramkarzem. Bramkarz oblizwał wargi z emocji i zrobił to, co robi w tak dramatycznych okolicznościach każdy znający swój fach golkiper: wybiegł naprzeciw i desperacko rzucił się pod nogi przeciwnika, starając się tą rozpaczliwą interwencją uratować swój zespół od utraty gola. Jednak ułamek sekundy wcześniej gibki napastnik wykręcił w biegu zwrot o dziewięćdziesiąt stopni, dryblingiem ominął żywą przeszkodę i lekkim pacnięciem skierował piłkę do pustej już bramki, po czym podskakując i wiwatując na własną cześć oraz wyjąc „Jeeeeest!”, pogalopował aż za bramkę, aby wykonać taniec radości na oczach rozentuzjasmowanego tłumu. Ten taniec radości wyglądał, prawdę powiedziawszy, na atak padaczki albo walkę z próbującym ugryźć niewidzialnym wściekłym psem, ale ani strzelcowi, ani biegnącym ku niemu z gratulacjami kolegom nie przeszkadzało to w fetowaniu zdobytej bramki. Tak samo zupełnie im nie przeszkadzało, że w miejscu rozentuzjasmowanego tłumu nie było tak naprawdę żadnego tłumu, tylko dwóch robotników przy betoniarce, bez entuzjazmu

łatających dziury w starym, zniszczonym chodniku prowadzącym do szatni. Zajęci piaskiem i cementem fachowcy w ogóle nie zwracali uwagi na emocjonującą walkę rozgrywającą się tuż obok, chyba że piłka po niecelnym strzale lądowała niebezpiecznie blisko ich nietykalnego jeszcze dzieła. Ale w wyobraźni chłopaka, który strzelił właśnie gola, możliwe są większe jeszcze cuda, niż tylko przemiana dwóch facetów z łopatami i betoniarki w falujący, bijący brawo i machający flagami tłum. Kto tego nie wie, ten z pewnością jest inwalidą, który w życiu nie kopnął piłki. Albo pólnwalidą, który owszem, kopnął, ale nigdy nie strzelił gola i nie wie, jak to smakuje.

Zatem w siedemdziesiątej trzeciej minucie wszystko się rozstrzygnęło. Drużyna Szkoły Podstawowej nr 28, mająca w swym składzie, sądząc z napisów na koszulkach, trzech Messich, dwóch Walcottów, dwóch Ronaldo oraz po jednym Ronaldinho, Eto'o, Smolaruku i Borucu, prowadziła już dwa do zera z reprezentacją Szkoły Podstawowej nr 225 (trzech Ronaldo, trzech Klosech, dwóch Riberych, Robinho, Messi i Casillas). Ponieważ przez cały mecz „dwudziestka ósemka” zdecydowanie przeważała, zakrawałoby na cud, gdyby wcześniej któraś z nielicznych ofensywnych akcji „dwieście dwudziestki piątki” zapewniła jej graczom powodzenie, czyli remis. Ale tak całkiem nie można było wykluczyć sukcesu jakiejś rozpaczliwej szarży, historia futbolu zna wcale sporo podobnych przypadków, natomiast teraz stanowczo nie należało się spodziewać, że w ostatnich minutach meczu nastąpią dwa cudy jeden po drugim, które zresztą i tak dałyby uczniom „dwieście dwudziestki piątki” tylko możliwość walki w dogrywce. Sądząc po wydłużonych buziach i po tym, jak powłóczyli nogami, szykując się do wznowienia gry, oni sami stracili już wszelką nadzieję. Lecz ten drugi gol rozstrzygnął nie tylko to, że reprezentacja SP nr 225 odpadnie z Międzyszkolnej Ligi Mistrzów. Przesądzone było i to, że Miroslav Klose nie zje dziś kolacji, bo aż do wieczora w gardle będzie miał wielką pigułę złości i smutku, która sprawi, że połknięcie czegokolwiek stanie się niemożliwe, aż rodzice zaczną się martwić, czy nie dostał tej słynnej anoreksji. Ikerowi Casillasowi otrzepującemu właśnie dres z boiskowego kurzu przyjdzie znieść docinki swoich braci, że puszczane przez niego gole to na pewno były łatwe do wyłapania szmaty, zawsze tak kpią. Lionel Messi będzie się zastanawiał, jaki sens ma trening i wydawanie kieszonkowego na koszulki, getry i ochraniacze, skoro to trzeci przegrany mecz z rzędu. I tak dalej. Zupa ze zgniłej ścierki i nocnym koszmarem żółwia, któremu śni się, że goni go dziki dzik, jest życie człowieka, który właśnie wraz z całą drużyną odpadł z Ligi Mistrzów. I to, pozał się Boże, na własnym boisku!

– Daniel, do zmiany! – krzyknął zza linii bocznej nauczyciel wuefu, pan Ząbek.

Ronaldo westchnął głęboko, schował głowę w ramionach i zasepiony poczłapał w stronę swojego trenera.

– Spróbujcie strzałów z daleka, pod poprzeczkę – doradził jeszcze bezradnie skrzydłowemu, którego mijał. – Ten ich bramkarz to kurdupel, nie dosięgnie, tylko trzeba dobrze huknąć.

Przy chorągiewce gimnastykował się już zmiennik, drobny rudzielec w koszulce z nazwiskiem Rooney. Ronaldo bez przekonania przybił z nim piątkę, po czym ze wszystkich sił starał się stać głuchoniemy. Najchętniej zapadłby się, jak to mówią, pod ziemię, zawinałby się w stumetrowy dywan i poturłał w kosmos, zniknąłby na amen, ale skoro to było niemożliwe, usiłował przynajmniej nic nie widzieć i nie słyszeć. Niestety, aż nadto wyraźnie usłyszał reprimendę pana Ząbka:

– Przez cały mecz ci powtarzam, żebyś nie kiwał, tylko podawał chłopakom! Już gardło sobie zdarłem. Miałeś do wyboru obu skrzydłowych na wolnych pozycjach, ale oczywiście zachciało ci się dryblowania, i co? Nadzialiśmy się na kontrę i po zawodach.

– Przecież był faul – wydusił przez ściśnięte gardło Ronaldo.

– Tak, chyba piłka cię kopnęła, taki to był faul – dociał mu jeszcze pan Ząbek, po czym zaklaskał, robiąc dobrą minę do złej gry: – No, chłopaki, walczymy do końca, jeszcze nie jest tak źle! Tylko grać piłką, dużo podań, nie bawić mi się w Brazylię!

Ronaldo z wściekłością kopnął kępkę trawy, jaka mu się nawinęła pod nogi, i zamiast w kierunku ławki rezerwowych poszedł prosto do szatni. Zaraz za boczną linią wściekłym ruchem ściągnął z siebie mokrą od potu koszulkę i z króla środka pola, mistrza dryblingu oraz strzału, wielkiego Ronaldo, zmienił się w małego, zwykłego Daniela Rucińskiego, zapłakanego ucznia szóstej „b”. Nic na to nie mógł poradzić, że wszystkie niepowodzenia i krzywdy, jakie spotkały go na boisku, skropliły się w głupie, nachalne łzy, których nijak nie można powstrzymać, bo choć zaciska się zęby i powieki, same wylażą z oczu jakby człowiek był płacziwą babą, nie piłkarzem. Przecież to nie jego wina, że sędzia był ślepy i nie potrafił dostrzec e w i d e n t n e g o faulu, przecież Daniel wyraźnie czuł, że nie przewraca się sam, ale że popycha go jakaś siła, a musiał to być przeciwnik, bo chyba nie zwałił go z nóg Duch Święty. A do szczęścia brakowało tak niewiele... Gdyby minął swoim, nie ma co ukrywać, że znakomitym zwodem tego brutalnego obrońcę, droga do bramki stanęłaby przed nim otworem, a szybkości przecież mu nie brakuje, nie musiałby podawać żadnemu ze swoich kolegów będących może i na wolnej pozycji, ale kto wie, czy nie na spalonym, poprułby z piłką samotnym rajdem i bez dwóch zdań, strzeliłby gola jak nic, może nawet przymierzyłby eleganckim lobem w okienko i zostałby bohaterem meczu, a jutro i całej szkoły, bo na

korytarzach opowiadano by sobie na przerwach, jak to urwał się obrońcy jednym zwodem i z zimną krwią strzelił temu kurduplowi na bramce tak, że podkręcona piłka niemal otarła się o spojenie słupka i...

– Uważaj, mały, idź bokiem, nie wdepnij nam w ten beton.

W tej chwili należało się chyba cieszyć, że zamiast tłumu zgromadzonego na trybunach, piłkarza maszerującego do szatni ze spuszczoną głową widzieli z bliska tylko dwaj robotnicy, których nie interesowało nic poza świeżo wylanym betonem. No, gwoli ścisłości było jeszcze na widowni parę osób, pewnie kilkoro nadopiekuńczych rodziców koniecznie chcących zobaczyć swoje pociechy w nieudanych akcjach, plus dwóch czy trzech zabłąkanych kibiców w starszym wieku, takich zapaleńców, co to pójdą na każdy mecz, nawet gdyby grały krasnale z przedszkolakami albo manekiny przeciwko pomnikom. Daniel splunął, bo zawsze dostawał ślinotoku, kiedy mu rozkazywano, jednak posłusznie ominął łatany chodnik bokiem. W chwilę później, kiedy przekraczał próg szatni, do jego uszu dobiegło gromkie „Gooool!” z jedenastu młodych gardeł. To gracze „dwudziestki ósemki” świętowali zdobycie trzeciej bramki.

Rozebrał się i wszedł pod prysznic. Chłodna woda przynosiła ulgę rozgrzanemu ciału i zmęczonym mięśniom. Próbował zmyć z siebie śmiertelne zmęczenie, gorycz porażki i to najgorsze: poczucie krzywdy, ale choćby się szorował nie mydłem, a papierem ściernym, nic by to nie pomogło. Owinał się ręcznikiem, usiadł na ławeczce i zapatrzył się we własne stopy, które tyle się dziś nadaremnie nabiegały. W szatni panowała głęboka cisza. Westchnienie piłkarza rozległo się w niej głuchym, ponurym echem. I niewiele się ta cisza zmieniła parę minut później, kiedy po skończonym meczu do Daniela dołączyła reszta drużyny. Słychać było tylko sapanie, szuranie plastikowych korków po podłodze i szmer ściąganych strojów. Koszulki, spodenki i getry smętnie lądowały jedne po drugich na kupie pod ścianą. Gdyby ktoś chciał postawić kiedyś pomnik kłęski, mógłby on przybrać kształt takiej właśnie sterty łachmanów. Nikt nic nie mówił.

Ławki, wieszaki, rząd szafek i skrzynka wody mineralnej. Chyba wszystkie szatnie piłkarskie świata są do siebie podobne. I we wszystkich jednakowo pachnie starymi piłkami, butami i potem sportowców, z którym to zapaszkiem daremnie zмага się woń mydła, kosmetyków i środków czyszczących. Jest to przykry, odbierający chęć do życia szatniany smród zmęczenia i porażek. Ale ten sam odór po wygranym meczu okazuje się czymś zupełnie innym, staje się słodkim, upajającym zapachem zwycięstwa, życia i radości. To dziwne, że coś, co jest takie samo, może być zarazem inne, ale z niektórymi rzeczami tak właśnie jest. Zresztą szatnie piłkarskie to nie jedyne pomieszczenia, które pachną niby zawsze

jednakowo, a mimo to zupełnie inaczej w zależności od okoliczności. Na przykład w gabinecie dyrektora szkoły inaczej pachnie, kiedy prowadzą na dywanik skazańca, który coś przeszkrobał, a inaczej, kiedy wręczają tam człowiekowi dyplom lub udzielają pochwały. Co, powiedzmy sobie szczerze, zdarza się dużo rzadziej niż upomnienia i nagany, bo tak urządzony jest świat. Przynajmniej świat szkolny.

– No to dupa – powiedział wreszcie ktoś spod ściany.

Chłopcy pokiwali głowami i trwali w milczącym zamyśleniu, jak gdyby te słowa zawierały w sobie niezwykłą mądrość. Podobna cisza panuje czasem w kościele, kiedy ksiądz skończy kazanie jakimś szczególnie wzniosłym zdaniem, które wymaga potem chwili namysłu, aby wszyscy zdołali przetrwać i przyswoić głęboki sens tego, co mieli zaszczyt usłyszeć. Cisza potrwiała jeszcze chwilę, a potem bramkarz, który już nie był Ikerem Casillasem, uzupełnił wypowiedź kolegi:

– Dupa totalna. Moi brachole pękają ze śmiechu, jak im opowiem.

I na tym rozmowa się skończyła, bo nikt nie miał nic więcej do powiedzenia. Czasem piłkarze po meczu się kłócą, mają żal, że ten czy tamten popełnił jakiś błąd albo po prostu zagrał poniżej swojego poziomu, ale czasem są tak zniechęceni, że nawet im się kłócić nie chce. I to był właśnie ten przypadek. Po prostu świat przestał mieć jakikolwiek sens, kula ziemską jeszcze się obracała, ale chyba ledwie siłą rozpędu i tylko patrzeć, jak zatrzyma się na dobre. Daniel skończył się ubierać, zarzucił na ramię torbę sportową z logo Realu Madryt, rzucił wszystkim i nikomu ciche „cześć” tonem takim, jakby mówił do ścian szatni, i poszedł do domu. Był naprawdę zły. Nawet nie spojrzał na pana Ząbka, który w najlepsze dyskutował przed wejściem z nauczycielem prowadzącym drużynę przeciwnika i jakimś obcym gościem. Toteż nie zauważył, że oni spojrzeli na niego.

Daniel był autentycznie przygnębiony. A mało kto zdaje sobie sprawę, jak takie przygnębienie potrafi przygnębić. Tyle się na przykład mówi o zachowywaniu ostrożności podczas przechodzenia przez jezdnię, a jakoś nikt jeszcze nie zwrócił uwagi na to, że powinno się wdrożyć specjalny program ochrony przed wypadkami chłopaków wracających do domu po przegranym meczu. Człowiek nie widzi wtedy rozpędzonych samochodów i nie bardzo odróżnia czerwone światło od zielonego. Jest mu wszystko jedno, a przed oczami i tak wciąż wyświetla mu się film z zakończonego właśnie meczu, akcja po akcji. Wciąż to przeżywa. Daniel wracający z meczu w stanie, w jakim Krzyżacy wracali spod Grunwaldu, tylko dlatego nie wpadł na żadne drzewo ani latarnię, że majaczyły mu one na drodze jak przeciwnicy, których piłkarz omija odruchowo, nie myśląc o tym. Na pierwszym czerwonym świetle stanął na baczność, bo wydawało mu się, że właśnie zobaczył czerwoną kartkę.

– Przyjacielu, zaczekaj chwilę! – zza odsuniętej szyby szpetnie brązowego samochodu uśmiechał się przyjaźnie starszy facio łysy jak kula do kręgli. – Możemy chwilę porozmawiać?

– Że niby co? Do mnie ta gadka?

Nieznajomy skinął łysą łepetyną.

– Do ciebie. Mam pewną propozycję.

Zapaliło się zielone światło i Daniel przemaszerował nieznajomemu przed nosem samochodu. „Audi 80, zabytek klasy zerowej” – odnotował mimowolnie i z politowaniem. Ponieważ wokół kręciło się kilkoro przechodniów, ośmielił się i powiedział:

– A ma pan w tej superbryce opcję „Zgłoś pedofila”?

Nie było to grzeczne pytanie i Daniel zadał je nawet się nie zatrzymując. Kłopoty obcego, który zabłądził swoim rupieciami w obcym mieście i chce dowiedzieć się o drogę, a może jest zwyczajnie stuknięty, mało go obchodziły. Trudno też być uprzejmym, kiedy przegrało się mecz, zostało się zdjętym z boiska, a łzy i pot jeszcze nie zdążyły człowiekowi porządnie obeschnąć. Zadowolony, że udało mu się przygadać intruzowi, Daniel splunął, bo lubił sobie pluć, kiedy udała mu się jakaś złośliwa odzywka. I pomaszzerował dalej, jednak ten w samochodzie cierpliwie jechał na jedynce równoległe do niego.

– Byłem przed chwilą na waszym meczu. Myślę, że nie mieliście szans wygrać, chyba że zamurowaliście własną bramkę i liczyli na pojedyncze, szybkie kontry. Jestem trenerem i trochę się znam na tych sprawach, zresztą rozmawiałem z waszym panem od wuefu także o tobie. Widać, że masz niezłą technikę, ale dobra kiwka to nie wszystko, czasem naprawdę warto podać lepiej ustawionemu koledze. Zresztą ta ruleta, musisz przyznać, nie wychodzi ci jeszcze doskonale. Zaczekaj, nie naburmuszaj się.

Stare audi przyspieszyło trochę i wskoczyło na krawężnik dwadzieścia metrów przed Danielem. Łysy znawca tajników futbolu zaciągnął hamulec i wysiadł. Kula od kręgli szeroko uśmiechnęła się do Daniela.

– Nazywam się Jerzy Pietrzyk. Prowadzę szkółkę piłkarską i próbuję zebrać niezłą ekipę na nowy sezon. Prawdziwa liga, nie żadne szkolne rozgrywki o pucharek z plastiku. No i sprawa jest taka, że chętnie bym cię widział w mojej drużynie. Chciałem o tym z tobą porozmawiać w obecności pana Ząbka, ale jakoś szybko się zmyłeś, dlatego zacząłem cię teraz. Za łamagą na drewnianych nogach bym nie jechał, ale ty masz chyba talent do kopania.

Nieznajomy ubrany był w dres sportowy, co przemawiało na jego korzyść. I rzeczywiście, przypomniał sobie Daniel, zdaje się, że pan Ząbek rozmawiał po meczu z kimś

podobnym. Po chwili wahania pozwolił sobie uścisnąć dłoń, a nawet – jako młodzieniec dobrze wychowany, choć aktualnie zły na cały świat – wymruczał pod nosem:

– Daniel Ruciński...

Nienawykły do takiej kurtuazji u siebie samego, nie bardzo wiedział, jak ma się właściwie zachować. Rozmowy z dorosłymi to w ogóle trudna sprawa i strata czasu, każdy o tym wie. Z własnymi starymi ciężko się czasem dogadać, co dopiero z nieznanym. Daniel jeszcze nie wyzbył się nieufności, jednak spodobało mu się, że prawdziwy trener piłkarski próbuje go ściągnąć do swojego zespołu. Na wszelki wypadek zapytał jeszcze:

– Ale czy pan na pewno jest, noo... tego... prawdziwym trenerem?

– Spokojna głowa – mężczyzna sięgnął do auta, obok którego wciąż stali, i wyłonił się z niego z karteluszkiem w ręce. – To moja wizytówka. Jest tam podany numer telefonu i wszystko, co trzeba. Jakbyś chciał u mnie trenować, i przede wszystkim jeśli twoi rodzice nie będą mieli nic przeciwko temu, to niech zadzwonią, a ja powiem im dokładnie co i jak.

Drużyna nazywa się FC Przyjaciele.

– FC Przyjaciele? Dziwna nazwa.

– Nazwa jak każda inna. A powiedz mi jeszcze, często łapiesz żółte kartki na meczach?

– No, zdarza się – Daniel uśmiechnął się pierwszy raz podczas tej rozmowy.

– A za co najczęściej?

– Najczęściej? Najczęściej to chyba za dyskusje z sędzią. A bo co?

– Nic, tak tylko pytam. Wydawało mi się właśnie, że opanowanie emocji to jest to, nad czym powinieneś trochę popracować. Dzisiaj też, gdybym był na miejscu sędziego, pokazałbym ci żółtą wtedy, jak się wyklócałeś o zagranie ręką...

– E tam. Pan nie wie, jak trudno wytrzymać, kiedy się widzi rękę jak na dłoni, a sędzia jest niesprawiedliwy i nie raczy dmuchnąć w gwizdek.

– Spokojna głowa, trochę jednak o tym wiem... Fakt, nie jest łatwo się powstrzymać. Ale to nie jest niemożliwe. Dlatego mówię, że trzeba nad tym pracować. Dobra, spadam, bo tu nie wolno parkować i zaraz wlepią mi mandat. Niech rodzice koniecznie zadzwonią. Albo możesz po prostu przyjść na trening, w poniedziałek o szesnastej, to jest boisko przy Elekcyjnej, wszystko masz tam dopisane długopisem na odwrocie. Trzymaj się. I nie myśl już o meczu, który przegrałeś. Pomyśl o tych, które wygrasz w przyszłości. No, do widzenia.

– Do widzenia.

Wiekowe audi zaryczało, stęknęło i potoczyło się przed siebie. Daniel został sam ze ściśniętą w rękę wizytówką, której zaraz uważnie się przypatrzył. Przyłapał się na tym, że w

pierwszej chwili chciał ją obejrzeć pod słońce, jak podejrzany banknot. W końcu nie co dzień spotyka się na drodze życiowej prawdziwego trenera z prawdziwego klubu!